

Ptáme se olomouckých vozíčkářů: Jak trávíte zimu a Vánoce?

Marek (50 let)

Mně zima nevadí, vadí mi pouze to oblékání: bunda, svetr, čepice, rukavice... no hrůza! Zabere to hodně času. A snůh? Ani ten mi nevadí, k zimě přece patří. Jezdím pouze na tréninky, a to autobusem. Je to zrovna trasa, kde chodníky bývají udržované. Autobusovou zastávku mám u domu a se svým elektrickým vozíčkem se dostanu všude, kam potřebuji.

V zimě rád jezdím na monoski, to sami uznáte, že k tomu snůh potřebuji, takže ho mám vlastně rád...

Vánoce mám rád asi jako každý – jejich atmosféru, výzdoby doma, v obchodech, ve městě... Rád nakupuji dárky. Ani ty plné obchody mi nevadí. Já vlastně dárky nakupuji průběžně už od léta, takže na poslední chvíli už nic nesháním. Ale chodím i na vánoční trhy – rád se koukám, nasávám tu atmosféru, vůni... Tam ještě vždy koupím nějakou drobnost nebo i nějaké vánoční cukroví. Jdu se podívat na výstavu Betlému nebo na vánoční strom ve městě.

Petr (37)

Vánoce mám moc rád se vším, co k nim patří – tedy jen nákupy a běhání po obchodech moc ne. Proto si vždy dopředu rozmyslím, kde, komu a co koupím. Nakupování (asi jako každý chlap) nechávám až na poslední chvíli. Přitom si po každé slíbím, že příští rok už raději ne, že už budu dárky nakupovat průběžně. Ale znáte to – obchody a nakupování fakt nemám rád, takže to neustále odkládám! A pak už zbývá posledních pár dnů...

Vánoce trávím každý rok doma s rodinou. Co se zimy jako takové týče, mám zimu rád a snažím se jezdit ven, jak jen to jde. Často je to ale nemožné kvůli hromadám sněhu – zvláště v místech, kde by člověk potřeboval přejet silnici na druhou stranu. Ani chodníky nebyvají moc uklizené, a tak se stane, že z plánované projížďky se po pár metrech vracím zpět domů.

Na cesty do práce a z práce si musím raději brát asistenta, jinak by to mohlo dopadnout špatně. Někteří lidé si ani před svým domem snůh neuklidí! A tam, kde to má na starosti město, to není o moc lepší. Často to řeší tím, že rozvěsí cedule s nápisem „Chodník se v zimě neudržuje“, a tím je to vyřízeno... Zdraví lidé si nějakou tu

uličku sněhem prošlapou, ale my, vozíčkáři, takovou možnost nemáme. Máme prostě smůlu...

Jinak v zimě nikam na hory, na dovolenou nebo na výlety nejezdím, jsem rád doma. Nic mi tady neschází, jsem doma spokojený.

Věra (53)

Vánoce mám ráda pro jejich vůni, jejich atmosféru – okolo Vánoc je tolik krásy! Akorát ty davy lidí a přeplněné obchody – to už moc nemusím. Dárky ale nakupuji průběžně, i když vánoční trhy si stejně nikdy nenechám ujít. Mám je ráda i přesto, že jsou tam davy lidí a venku je šílená zima. Ale zase jsou tam různé drobnosti, maličkosti, které ještě dokoupím, a udělám tak někomu radost (voňavé svíčky, andělci...). I sobě udělám radost – každý rok si tam koupím nějaké termoponožky, termospodky, termopunčocháče, termoprádlo – toho není nikdy dost. Mám poruchu termoregulace, musím nosit 6–8 vrstev oblečení. A s termo věcmi je to venku o trochu lepší.

Porucha termoregulace je velice nepříjemná. Než se v zimě obleču, trvá to celou věčnost. Takže když nemusím, raději nikam nejdu. A díky sněhu se kolikrát ani nikam nedostanu! Chodníky moc udržované nejsou, na jejich koncích často bývají hromady sněhu... I s pejskem jezdím jen u domu a pouze tam, kde jsou čisté chodníky. Už několikrát jsem zapadla a musela

jsem čekat, až se najde někdo, kdo mě vytlačí...

Přesto jezdím každý rok na pár dní na hory – na monoski. K tomu je snůh zapotřebí... Ale tam mi přes ty hromady sněhu pomohou dobré duše, kolikrát mě dopraví od auta až k vleku. Snůh a zima na horách – to je něco! Ve městě by zase mohlo být sucho a teplo – škoda, že to tak nejde! Asi by s tím souhlasilo hodně vozíčkářů...

Eva (...)

Vánoce trávím každý rok u syna. Přijede pro mě autem, naloží mě a druhý den mě zas přiveze. Mohla bych tam být déle, ale mám ráda svůj klid. Proto se vracím tak brzy k sobě domů. Mám hodného syna i snachu, pomáhají mi i s vánočním úklidem a výzdobou. Taky se mnou jezdí po obchodech, abych mohla vybírat a nakupovat dárky. Ty raději nakupuji včas, dřív než bude plno sněhu. Nemám ráda ani snůh, ani zimu!

Sama v zimě nejezdím nikam, nedostanu se kvůli sněhu ani do obchodu. Chodníky moc uklizené nebyvají. Kdybych měla elektrický vozík, snad bych se někde dostala. A možná taky ne... Na mechanickém je to vyloučené. Takže celou zimu trávím pouze doma a těším se na jaro, na teplíčko...

Jirka (...)

Vánoce mám velice rád a těším se na ně každý rok. Už od dětství. I když vlast-

ně už nikoho z rodiny nemám. Mnoho let žiju sám, člověk si zvykne. Ale na Vánoce nejsem nikdy sám – každý rok je trávim u známých. I Silvestra slavím u nich. Jsou moc fajn. I přesto si už začátkem prosince pořídím stromček a nechám si v bytě udělat vánoční výzdobu. Ještě dlouho po novém roce se jimi kochám...

Jestli mi vadí zima a sníh? Na horách ne, každý rok jezdím na monoski a občas se ve sněhu i vyválím. Jinak zimu většínou prosedím doma, učím se na počítači a rád a hodně hraju šachy. U nás chodníky zrovna moc udržované nejsou, autobusy jsou přeplněné a ve městě to s tím udržováním sjízdnosti a schůdnosti taky zrovna moc slavné není. Takže co bych dělal venku, že?

Na co se ale v zimě těším, to je ples – chodím na něj pravidelně každý rok. Pořádá ho olomoucké Centrum APA, takže je zaručeně v bezbariérových prostorách. A taky tam s přáteli oslavím své narozeniny...

Milan (55)

Vánoce jsou krásné. Trávím je doma s rodinou, kterou rád obdarovávám. S nákupy dárků je to ale vždycky tak trochu problém. Každý rok si slibuji, že je začnu kupovat dřív, ale vždy je sháním až na poslední chvíli...

Zimu už teď moc nemiluju. Zvlášť pokud je víc sněhu, ale to je asi problém všech vozíčkářů. Některé úseky cest a chodníků jsou sice prohrnuty, ale na konci vás čeká val nahnutého sněhu, který už se projet nedá. Některé úseky nejsou udržované vůbec, a tak se často stává, že nemám šanci dojet ani do práce.

Pokud to jen trochu jde, pracuju v zimě raději z domu. Na dovolenou na hory nejezdím. A pokud přece jen musím třeba na úřady, na jednání apod., objednáвам si vozíčkářské taxi, popř. mě odveze manželka autem. Prostě zima je, myslím si, pro každého vozíčkáře velice náročná a těžká.

Marie (60)

Vánoce trávím v rodinném kruhu. Na dárky si moc nepotrpíme, obdarováváme se průběžně během roku.

Zima je pro mě velice náročné období. Kvůli sněhu mám „domácí vězení“. Že máme ve městě nízkopodlažní autobusy a tramvaje mi moc platné není – dostat se k zastávce je nad moje síly. A tak raději sedím doma. Je to jistější a bezpečnější.

Na vánoční trhy nebo na vánoční strom na náměstí se jedu podívat hned zpočátku, to ještě většinou ještě žádný sníh není...

Michal (37)

Vánoce mám rád, trávím je doma s rodinou. Na přípravách a výzdobě se podílím rád, líbí se mi to. Rád taky dělám druhým radost, a tak jezdím po obcho-

dech a hledám, co by se jim mohlo líbit, čím bych jim mohl udělat radost. Hodně jezdím nakupovat i na vánoční trhy.

Pokud nejsou v ulicích vysloveně hromady sněhu, jezdím na hokej a na různé jiné akce. Na cestu do práce se snažím využívat MHD, což je často problém. Autobusy jsou přeplněné a někteří řidiči, pokud už jednoho vozíčkáře vezou, druhého vzít nechtějí. A to je potom kruté – čekat v mrazech půl hodiny na další nízkopodlažní spoj. Chodníky na trase z do práce zrovna moc udržované nebývají. Okolní domy jsou často v osobním vlastnictví a lidi na čištění chodníků moc nedbají. Nebo si vyčistí jen úzký chodíček pro sebe, aby mohli projít. Tím ale vozíčkář neprojde. Už se mi stalo, že mě museli ochotní lidé z takových míst vytahovat. Mnohem lepší by bylo, kdyby na vozíčkáře při čištění chodníků mysleli...

Petr (55)

Vánoce rád nemám. Neuznávám je, stejně jako nic nuceného, hromadného, jako jsou přikázané svátky či společné oslavy. Rád své blízké obdarovávám kdykoliv během roku. Když vidím něco, co by se někomu mohlo líbit, koupím mu to. Bez ohledu na to, jestli jsou nějaké Vánoce... Stejně tak i Silvestr – pokud mám chuť slavit a bavit se až do rána, tak to udělám bez ohledu na to, jestli je právě Silvestr, nebo není. V tomto směru jsem takový rebel. Vždy a ve všem proti. Když všichni, tak já ne. Když nikdo, tak já ano... A zima? Miluju ji. Ale na horách, v parcích, v zahradách... Když je vše kolem tiché, bílé... Ne ve městech, tam je břečka, ne sníh!

Na vozíku už jsem hodně dlouho. Když jsem byl mladší, jezdil jsem i na hory. Dokonce jsem už tenkrátrazil cestu lyžování vozíčkářů. Na vozík jsem si připevnil lyže, pomocí hůlky jsem zatáčel a brzdil a už se jelo. Je fakt, že občas jsem skončil i pod hromadami sněhu, no to k lyžování vozíčkářů – začátečníků patří. Kamarád mě vyhrabal, posadil na vozík a jelo se dál...

Dnes už ale na hory nejezdím. Hodně mě vyčerpává samotná jízda na vozíku po městě. V tom sněhu, břečce, občas na ledu – to není žádná legrace. Chodníky moc udržované nejsou, ale i přesto ven jezdím.

Připravila Věra Schmidová

Ilustr. foto: <http://photos.oregonlive.com>
a archiv Vozky

Ohlédnutí za Janou Palicovou

Byla odvážná, podnikavá a život milující. I s těžkým tělesným handicapem neklesala na mysli a žila aktivně. Dlouhotrvající vážné zdravotní problémy ji však 10. listopadu 2013 přemohly a Jana Palicová z Moravské Ostravy ve věku 69 let zemřela.

Čtenáři Vozky ji měli možnost poznat alespoň z jejich článků, kterými občas přispívala do Vozky. Zejména článkem **Můj příběh – Ještě stále máme co darovat lidem kolem sebe**, ve kterém jsme si mohli přečíst její zkušenost při pobytu v rehabilitačním ústavu:

„Najednou mi bylo jasné, že sílu musím hledat v sobě, že jsem osobnost, mám své schopnosti. Stačí jen najít si svůj cíl. Pomalu se mi vracel můj optimismus i naděje. Dívala jsem se kolem sebe, pozorovala děti, mladé lidi i seniory na vozíčku. Kolikrát ti už poztraceli a znovu našli naději a ani po letech léčby nepropadli beznaději. Dokázali se radovat z každého dne. Smáli se, diskutovali spolu, vtipkovali, malovali, háčkovali a vyráběli z hlíny různé osobité maličkosti, které nám všem dělaly radost. Jakoby říkali: ‚My to dokážeme!‘“

S pokorou jsem si uvědomovala, že někteří z nich jsou na tom mnohem hůř než já a všem jsem vděčná, že mi jsou příkladem. I přes svůj handicap se nevzdávají, nechtějí život jen přihlížet, chtějí žít. Dokázali se osvobodit od strachu z budoucnosti a jsou vyrovnání se svým způsobem života. Ještě stále mají co darovat lidem kolem sebe a stejně tak i já. Toto poznání mě přivedlo k tomu, že je nádherné, že žiji a že život stojí za to žít. Vždycky!“

Petr Dzido, šéfredaktor Vozky